Перший всешведський конкурс імені Василя Стефаника
10 березня – 14 травня 2025 року

stefanyk.supportforukraine.se

stefanyk@supportforukraine.se

I місце

Новела “Турніки”

Авторка: Тетяна Мазуренко

6 клас, Åbyskolan, м. Лаган

Цей твір узяв участь у Першому всешведському конкурсі імені Василя Стефаника. Текст можна використовувати лише з ознайомчою або освітньою метою. **Будь-яке копіювання повністю або частково без згоди автора суворо заборонене.**

Detta verk deltog i Sveriges första ungdomstävling i prosa tillägnad Vasyl Stefanyks arv. Texten får endast användas i utbildnings- eller informationssyfte. **All kopiering av hela eller delar av texten utan författarens tillstånd är strängt förbjuden.**

Турніки

«І ще раз!» — подумки наказую я собі. Щоразу намагаюся вивчити складніший елемент. Я перехиляюся спиною через турнік, притискаюся головою до ніг, а потім стрімко падаю вниз, відпустивши одну ногу. Тепер головне втриматися на другій нозі. Зосереджуюся на цій думці, а тим часом перехоплюю турнік вільною ногою. «Вжуух» — і зістрибую на землю. В мене нарешті вийшло!

Я не можу втримати радісного вигуку, але раптом помічаю гурт моїх однокласниць, котрі зібрались неподалік на шкільному подвір'ї. Вони хихочуть, показуючи, як мені видається, на мене пальцями. Що?! Я одразу суплюся, хапаю свою рожеву кофту і йду до класу. Байдуже. За десять хвилин починається урок, і краще я вже зайду раніше, ризикуючи натрапити на когось з вчителів, що знову виганятимуть на подвір'я, ніж терпітиму кпини Сельми та її компанії.

Все ще суплячись, сідаю за парту та дивлюся на дошку. Ага, наступним буде урок шведської. Окей. Дістаю з-під парти «Шпигунки з притулку Артеміда». «Вогонь охопив кімнату. Аничка кричала і з усіх сил кликала на допомогу, проте за гамором свята ніхто не чув її благань. Якби ж то вона була сама, проте десь в будинку перебувала ще й добра старенька Емма. Давно вже Аничка працювала на герра Фрідріха та Артемід, багато доручень виконала, багато людей врятувала, проте це вперше вона завалила справу. І мабуть, в останнє, подумала вона…»

Рівно дев'ять місяців з тих пір, як я живу у Швеції в малесенькому містечку, яке навіть на мапі не відразу знайдеш. Спочатку дівчата були усміхнені й ввічливі до мене, але по-справжньому не хотіли зі мною мати справу, бо я поганенько володіла мовою. Весь час переходити на англійську теж якось не комільфо. Власне, я їх в цьому розуміла. Та за півроку я почала вже доволі добре розмовляти шведською, але ставлення до мене лише погіршилось.

Чи-то їм просто зручно вважати мене глухою і німою. Чи-то всі звикли, що Тея — це «та дивачка з книжкою».

До речі, мої однокласники книжок майже не читають. Принаймні точно цього не роблять на перервах в школі. А от для мене в перші місяці в школі читання стало найвідданішим прихистком. Чесно кажучи, тоді було справді важко. В родині нас четверо, а моїй найменшій сестричці лише два рочки. Мама весь час з нею, тато на роботі і на навчанні, а в школі всі якісь чужі, навіть ті, що наче непогано до мене ставляться. Хоча через ту Сельму здається, що недолюблюють мене тут усі!.. Тож, власне, всі перерви я намагалась проводити за своїми книжками. Тими, що привезла

з України. А потім виявилось, що україномовні книжки можна знайти і тут в бібліотеках.

Спершу мене ніхто не чіпав. Але потім вчителям здалося, що я замало дихаю «цілющим свіжим повітрям» і мені заборонили читати. Боже, яка я була зла! І тут я побачила турніки.

В Україні я обожнювала повітряну гімнастику і займалася нею багато і доволі професійно, тож тут мені цього дуже не вистачало. Аж до того разу. Звісно, турніки — це не полотна та кільце, проте деякі трюки з кільця плюс трішки ютубу можуть перетворити їх на цілком пристойне тимчасове рішення. Зрештою, я почала проводити на турніках всі перерви і …

З роздумів мене вириває Рулле, який плюхається на сусідню парту. Я помічаю гармидер навколо мене в переповненому після перерви класі. І чому перерва так швидко закінчилась? Біжу в коридор заховати книгу в рюкзак і повертаюсь до класу одночасно з Ірен, нашою вчителькою.

Шведська останній урок. Я трохи затримуюсь після кінця уроку, коли Рулле зачіпає мої олівці, встаючи з-за парти, і вони розсипаються по підлозі.

— Förlåt! (Вибач!) — він ніяково посміхається і поспішає з класу разом з усіма.

Коли я піднімаю олівці і збираюсь теж виходити, то помічаю, що я лишилася не сама. Сельма і її компанія з кількох дівчат стоять біля дверей, затуляючи собою прохід. Передчуваючи недобре, я замислююсь, чи не краще мені просто вилізти через вікно, проте одразу відганяю цю думку. Сельма, може, й вредота, проте фізично зачіпати вона не наважиться. Я пробую мовчки обійти їх. Проте вона не дає.

— Vänta! (Зачекай!) — каже Сельма.

Я зупиняюсь. Щось нове? Раніше Сельма ніколи не заговорювала до мене отак напряму.

— Дай мені пройти, — різко кажу я. Розмовляти з нею — останнє, що я збираюся робити.

— А от і не дам, — шкіриться вона.

— Чого ти хочеш? — У мене зовсім немає настрою сперечатися з нею.

— У мене є дещо твоє, — Сельма виймає з рюкзака мою книгу. Мою книгу?

— Віддай! — Вигукую я і намагаюся забрати книгу.

— Гаразд, але спершу хочу показати тобі один трюк, — Сельмині очі небезпечно звужуються, вона швидко розгортає книгу і вириває з неї кілька сторінок, а потім іще... На деякий час я втрачаю дар мови від подиву. Що?! Ти серйозно?! Це ж книга! Мама замовила мені її з бібліотеки в Стокгольмі, тепер в нас можуть бути

великі неприємності! А що як доведеться за неї платити? У батьків і так не дуже з грошима… В мене з очей бризкають злі сльози, і я вся червонію з відчаю і сорому.

— Перестань! — вигукую я.

Сельма посміхається ще ширше і різко відриває обкладинку від сторінок, підкидуючи їх догори. Я, немов у вповільненій зйомці, бачу, як осідають на землю папірці.

— На, тримай, — Сельма простягає мені порожню обкладинку. — Бачиш, не тільки ти вмієш виконувати трюки, — шипить вона.

Я тремтячими пальцями беру обкладинку. Раптом відчуваю на неї жахливу, переповнюючу всю мене лють. Це через неї я страждаю в школі кожен день, це через неї я не маю друзів, це через неї я ховаюся на перервах...

Сельма з усмішкою спостерігає зміни на моєму обличчі. Я мовчки хапаю свої речі і йду до виходу з класу. Сельма відступає вбік, продовжуючи переможно шкіритись. Аж тут я розвертаюсь і заїжджаю кулаком їй в праву щелепу. Дівчата, що стоять навколо, шоковано завмирають з відкритими ротами. Я вибігаю геть з класу.

Я не знаю, куди я йду. Руки тремтять і болять кісточки на лівій руці. Ну і тверда ж в неї щелепа. Я вперше в житті з кимось побилася. Ага, а ще вперше в житті маму викликатимуть до школи.

Але зараз мені зовсім не соромно. Я не жалкую. В мені вирує відчуття омріяної і нарешті виконаної помсти. Раптом я усвідомлюю, що досі міцно тримаю обкладинку. Дивлюся на неї — пусту, понівечену. Вся радість помсти раптом зникає, і з очей течуть сльози. Я витираю їх рукавом, ховаю навіщось обкладинку в рюкзак і біжу в протилежному напрямку. Куди? Не знаю. Проте ноги самі несуть мене до турніків.

Я кидаю рюкзак на землю і підтягуюсь на турнік. Перевертаюсь, хапаюся ногою і відпускаю руки. Роблю крок невидимою поверхнею в повітрі і сідаю на турнік згори. Не затримуючись, падаю знову назад і знову швидко перекидаюся в повітрі. Раз, два, шпагат. Переворот. Кільце. Знову нога. Знову вгору. Раз, два, підтягнутися. Відпустити руки. Розгойдуюсь. «Раз, два, Сельми нема. Раз, два, все це дурня. Раз, два, вгору лечу. Раз, два…»